

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **Severní energetická, a. s.** se sídlem Most, V. Řezáče 315, zastoupeného Mgr. Augustinem Kohoutkem, advokátem PELIKÁN KROFTA KOHOUTEK advokátní kancelář s.r.o., se sídlem Praha 1 – Malá Strana, Újezd 450/40, Tyršův dům, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. 4. 2012, č. j. ÚOHS-R62/2010/HS-6427/2012/320/ADr,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. 4. 2012, č. j. ÚOHS-R62/2010/HS-6427/2012/320/ADr, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** z aplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.712 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Augustina Kohoutka, advokáta, PELIKÁN KROFTA KOHOUTEK advokátní kancelář s.r.o., se sídlem Praha 1 – Malá Strana, Újezd 450/40, Tyršův dům.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. 4. 2012, č. j. ÚOHS-R62/2010/HS-6427/2012/320/ADr, jakož i jemu předcházejícího usnesení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (žalovaného) ze dne 5. 5. 2010, č. j. ÚOHS-S094/2010/KS-6328/2010/840/RPI.

I. Podstata věci

Rozhodnutím ze dne 11. 4. 2012 zamítl předseda žalovaného žalobcův rozklad proti usnesení žalovaného ze dne 5. 5. 2010, kterým nebylo vyhověno žalobcově žádosti ze dne 12. 4. 2010 o nahlédnutí do spisu správního řízení sp. zn. S094/2010/KS vedeného žalovaným ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále též „ZOHS“), a to podle § 38 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Zmíněné správní řízení bylo vedeno ve věci povolení spojení soutěžitelů Energetický a průmyslový holding, a. s. a EAST BOHEMIA ENERGY HOLDING LTD. Žalovaný žalobcově žádosti nevyhověl, neboť žalobce neprokázal právní zájem ani jiný vážný důvod pro umožnění přístupu do spisu. Předseda žalovaného na tomto závěru setrval a poukázal na to, že žalobcova obava z oslabení jeho postavení na trhu hnědého energetického uhlí není jiným vážným důvodem ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu.

Předseda žalovaného dále neshledal, že by žalobce prokázal právní zájem na nahlédnutí do spisu. Žalobce nijak neprokázal, že by byl zasažen ve svých právech v důsledku protiprávního jednání souvisejícího se smlouvou o spolupráci mezi ČEZ, EnBW a J&T, podle níž se smluvní strany dohodly, že ČEZ a J&T nabídnou dodávky uhlí ze společně kontrolovaných dolů Mibrag do Pražské teplárenské a. s., což je odběratel žalobce, a EnBW se zavazuje prosazovat u akcionářů Pražské teplárenské dohodu o dodávkách uhlí z Mibragu. Tuto smlouvu žalobce vnímá jako protiprávní, a aby tomuto jednání zabránil, domáhá se nahlédnutí do spisu, kde se chce seznámit se skutečnostmi vztahujícími se k uzavření smlouvy, k jejímu plnění a k existenci dalších obdobných smluv. Předseda žalovaného poukázal na to, že by protiprávní mohlo být porušení smlouvy, na základě níž žalobce dodává do Pražské teplárenské. Žalobce však neuvedl žádné konkrétní smluvní ustanovení, které mělo být porušeno.

Podle předsedy žalovaného přitom žalobce není neznalostí obsahu správního spisu jakkoli omezen v možnosti domáhat se svého práva před civilními soudy. Předseda žalovaného rovněž poukázal na to, že skutečnosti, které chce žalobce ze spisu zjistit, mají běžně obchodní charakter, a jsou tak v případě nahlížení do spisu jinými subjekty než účastníky z nahlížení vyloučeny. Předseda žalovaného uzavřel, že žalobce neuvedl žádné konkrétní právo, které mělo být realizací smlouvy o spolupráci poškozeno. Právo podat podnět k Evropské komisi může žalobce realizovat i bez nahlédnutí do správního spisu. Na podporu svého tvrzení poukázal předseda

žalovaného na rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 2. 2012, č. j. 62 Af 59/2010-81, který ve skutkově obdobném případě vyslovil shodný závěr.

II. Shrnutí procesních stanovisek účastníků

Žalobce se domnívá, že je napadené rozhodnutí nezákonné. Poukazuje na to, že žalovaný vydal dne 20. 5. 2010, pod č. j. ÚOHS-S094/2010/KS-7194/2010/840/RPI, rozhodnutí, kterým povolil spojení soutěžitelů Energetický a průmyslový holding, a. s. a EAST BOHEMIA ENERGY HOLDING LTD. Proti tomuto spojení podal žalobce řadu námitek a současně požádal o nahlédnutí do správního spisu. Na základě výzvy žalovaného specifikoval svůj právní zájem na nahlédnutí do spisu. V podání ze dne 22. 4. 2010 uvedl, že v důsledku realizace spojení dojde k vážnému narušení hospodářské soutěže, a tedy poškození konkrétních zájmů žalobce. Konkrétně bude vážně ohroženo jeho postavení na relevantním trhu dodávek hnědého energetického uhlí, které hrozí v důsledku realizace spojení. Žalobce poukázal na negativní důsledky spojení a doložil je podle svého názoru též důkazy (mj. dohodou o spolupráci J&T, ČEZ a EnBW).

Žalobce se domáhal nahlédnutí do spisu také proto, aby se mohl bránit protiprávnímu jednání založenému zmíněnou smlouvou (např. domáhat se náhrady škody) a hájit svá práva. Žalobce má za to, že dostatečně konkrétně popsal práva, která na základě nahlédnutí do spisu hodlá uplatňovat. Pokud mu žalovaný odmítl umožnit do spisu nahlédnout, žalobce nemohl uplatnit nárok z protiprávního jednání založeného smlouvou o spolupráci J&T, ČEZ a EnBW, podat kvalifikované podání k Evropské komisi ani účinně navrhopvat provedení dalších důkazů a činit jiné návrhy v řízení o spojení soutěžitelů. Žalobce poukázal na skutečnost, že Energetický a průmyslový holding, a. s. mohl v řízení uplatnit všechna procesní práva, aby dosáhl povolení spojení. Žalobci jako soutěžiteli, jehož práva mohou být spojením dotčena, taková možnost nebyla dána. Napadené rozhodnutí předsedy žalovaného i jemu předcházející rozhodnutí žalobce navrhuje zrušit.

Žalovaný v obsáhlém vyjádření s podanou žalobou nesouhlasí a poukazuje na to, že podle jeho názoru žalobce neuvedl dostatečný důvod pro to, aby mu nahlédnutí do spisu mohlo být umožněno. Obavu žalobce z oslabení jeho postavení na relevantním trhu označil žalovaný za běžný podnikatelský zájem, kterému chybí požadovaná mimořádnost. Pokud jde o návrh k Evropské komisi, tak ten může žalobce podat i bez toho, aby znal obsah správního spisu. Vzhledem k tomu žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Na svém procesním stanovisku setrval i ve svém dalším vyjádření a po celou dobu řízení před soudem.

V podané replice žalobce uvedl, že jím tvrzené skutečnosti a předložené důkazy dostatečně svědčily o jeho právním zájmu, event. jiném vážném důvodu pro nahlédnutí do spisu. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

III. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), přitom jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a shledal, že žaloba je důvodná. Rozhodoval přitom bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 s.ř.s.

Zdejší soud považuje za vhodné poukázat na to, že ve skutkově i právně obdobné věci týchž účastníků již rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 24. 2. 2012, č. j. 62 Af 59/2010-81, na který předseda žalovaného v napadeném rozhodnutí ostatně poukazuje. V tomto rozsudku se zdejší soud skutečně přiklonil na stranu žalovaného a dospěl k závěru, že žádná ze skutečností, kterou žalobce tvrdil, není dostatečným důvodem pro nahlédnutí do správního spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu. Ve věci právě posuzované a ve věci vedené pod sp. zn. 62 Af 59/2010 přitom žalobce jako důvody pro nahlédnutí do spisu uváděl skutečnosti zcela shodné.

Proti tomuto rozsudku však podal žalobce kasační stížnost a Nejvyšší správní soud zmíněný rozsudek krajského soudu rozsudkem ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 Afs 29/2012-53, zrušil. Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud nesprávně posoudil obavu žalobce z narušení soutěžního prostředí a z ohrožení jeho postavení na relevantním trhu hnědého energetického uhlí jako pouhý běžný podnikatelský zájem neopravňující žalobce k nahlédnutí do spisu, čímž zatížil napadený rozsudek nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nejvyšší správní soud je totiž toho názoru, že v tomto konkrétním případě žalobce naopak dostatečně tvrdil i prokázal konkrétní skutečnosti, na jejichž základě mu měl být žalovaným správním orgánem umožněn přístup do správního spisu za předpokladu, že tím nebude porušeno právo některého z účastníků předmětného správního řízení, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.

S ohledem na skutkovou a právní obdobnost dané věci (zejména pak na totožnost důvodů pro nahlédnutí do spisu tvrzených žalobcem) vyšel zdejší soud i z právě citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, byť pro něho není přímo závazný ve smyslu § 110 odst. 3 s.ř.s.

V daném řízení je tedy třeba posoudit, zda bylo rozhodnutí žalovaného o nevyhovění žalobcovy žádosti o nahlédnutí do spisu vydáno v souladu se zákonem či nikoli.

Ze správního spisu vyplynulo, že v řízení vedeném žalovaným ve věci povolení spojení soutěžitelů Energetický a průmyslový holding, a. s. a EAST BOHEMIA ENERGY HOLDING LTD., podal žalobce námitky v souladu s § 16 odst. 1 ZOHS. Zejména v nich namítal, že v případě povolení spojení soutěžitelů dojde k negativním důsledkům spojení na trhu hnědého uhlí, kde žalobce působí (v oblasti těžby, úpravy

a dodávek hnědého uhlí). Žalobce upozornil, že spojení podléhá notifikaci Evropské komisi podle nařízení č. 139/2004 o kontrole koncentrací. Na trhu hnědého uhlí by v důsledku spojení došlo k posílení dominantního postavení společností ČEZ a Energetický a průmyslový holding, a. s. na poptávkové straně relevantního trhu. Toto spojení přitom přímo ohrozí i žalobce, který v roce 2008 dodával více jak polovinu své produkce hnědého uhlí skupině ČEZ a více jak 12 % společností Elektrárny Opatovice a Energotrans, které již v minulosti hrozili ukončením odběrů uhlí od žalobce a jejich nahrazením dodávkami z Mibragu. Povoláním spojení pak žalobce ztratí významné nezávislé odběratele. Žalobce rovněž uvedl, že spojení by ovlivnilo i soutěž na trhu výroby elektřiny a požádal o umožnění nahlédnutí do správního spisu s tím, že obsahem námitek doložil svůj právní zájem.

K výzvě žalovaného, aby specifikoval svůj právní zájem nebo jiný vážný důvod, pro nějž by mu mělo být umožněno nahlédnout do správního spisu, žalobce předložil žalovanému doplnění svojí žádosti (podání ze dne 22. 4. 2010). Toto podání však není součástí správního spisu. Mezi účastníky přitom není sporu, že žalobce doplnění podal, přičemž jeho obsah je reprodukován v prvostupňovém rozhodnutí žalovaného (bod 8 na str. 2) a tato reprodukce se shoduje s tvrzením žalobce obsaženým v žalobě. Soud tedy obsah tohoto doplnění posuzoval na základě shodného tvrzení žalobce i žalovaného, aniž by měl samotné podání k dispozici. Z rozhodnutí plyne, že žalobce v doplnění žádosti rozvedl tvrzené negativní dopady posuzovaného spojení na hospodářskou soutěž a na něj samotného. Žalobce zde poukazyval mj. na to, že by ukončení odběrů jím produkovaného hnědého uhlí ze strany skupiny ČEZ a J&T, vedlo k ohrožení životaschopnosti žalobce, neboť žalobce nebude schopen tuto poptávku nahradit jinými odběrateli.

V rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce poukázal též na existenci dohody o spolupráci mezi ČEZ, J&T a EnBW. Žalobce uvádí, že k tomu, aby se mohl bránit porušení svých subjektivních práv, které mu v důsledku této smlouvy hrozí, se potřebuje seznámit se skutečnostmi obsaženými ve správním spisu.

Nahlížení do spisu je upraveno v § 38 správního řádu, který předpokládá z hlediska osoby, jež uvedené právo hodlá realizovat, nejen dvojí rozsah (a možná omezení) tohoto práva, ale také dva rozdílné přístupy ze strany příslušného správního orgánu. Prvním okruhem osob (možno říci s rozsáhlejším potenciálem výkonu tohoto práva) jsou účastníci řízení, resp. jejich zástupci (§ 38 odst. 1 správního řádu). Druhé skupině osob (tedy osobám, jež nejsou v postavení účastníků řízení či jejich zástupců) pak správní orgán umožní nahlédnout do spisu pouze tehdy, pokud prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod, a pokud tím nebude porušeno právo některého z účastníků řízení, popřípadě dotčených osob anebo veřejný zájem (§ 38 odst. 2 správního řádu). V případě druhé skupiny osob se jedná o svého druhu samostatné procesní právo osoby odlišné od účastníka řízení (resp. jeho zástupce) na zpřístupnění spisu, a to za stanovených zákonných podmínek. Narozdíl od účastníků řízení (jejich zástupců) je předpokladem umožnění nahlédnutí do spisu mj. prokázání právního zájmu nebo jiného vážného důvodu, a to nejčastěji přímo v žádosti podané touto osobou.

Jak vyplynulo z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 22. 7. 2010, čj. 9 As 17/2010-73, www.nssoud.cz) „(u)stanovení § 38 odst. 2 správního řádu váže oprávnění nahlédnout do spisu na prokázání vážných důvodů či právního zájmu. Nestací tedy pouze povinnost tyto důvody tvrdit, ale též prokázat. Důkazní břemeno leží zcela nepochybně na žadateli o nahlédnutí do spisu.“ Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku ze dne 28. 2. 2011, čj. 8 As 80/2010-68, www.nssoud.cz, zdůraznil, že povinnost tvrzení a povinnost důkazní není ve vztahu k nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu samoúčelná. Jsou to totiž právě skutečnosti uváděné žadatelem o nahlížení do spisu a týkající se tvrzeného právního zájmu či jiného vážného důvodu, které správnímu orgánu umožňují posoudit, zda je v konkrétním případě namístě umožnit žadateli do spisu (příp. do jeho části) nahlédnout, nebo zda je případné poskytnout ochranu právům některého z účastníků, v daném případě pak dalších dotčených osob anebo veřejnému zájmu, a nahlédnutí do spisu žadateli s odkazem na překážku předvídanou § 38 odst. 2 správního řádu *in fine* neumožnit. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 6. 2010, čj. 5 As 75/2009-78, dospěl k závěru, že „v rámci správního řízení, které je zahájeno na návrh jiné osoby uplatňující právo na nahlížení do spisu, správní orgán pak nejen zkoumá, zda taková osoba prokázala důvodnost svého požadavku, ale z hlediska dodržení povinnosti, aby nahlédnutím do dokumentace nebylo porušeno státní, hospodářské či služební tajemství nebo zákonem uložená či uznaná povinnost mlčenlivosti, také musí zjišťovat, zda a v jakém rozsahu může být spis zpřístupněn k nahlédnutí. Pokud správní orgán po takto provedeném správním řízení dospěje k závěru, že právo na zpřístupnění spisu navrhovatel nemá, event. že toto právo může realizovat v omezeném rozsahu, vyjádří to ve svém rozhodnutí“.

Soud předně uvádí, že při posuzování zákonnosti napadeného rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud tedy mohl posuzovat jen to, zda důvody, které žalobce během správního řízení o své žádosti o nahlédnutí do spisu uvedl, byly dostatečným prokázáním právního zájmu nebo jiného vážného důvodu ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu či nikoli. Toliko ve vztahu k důvodům, které žalobce žalovanému předestřel, lze žalovanému vytýkat jejich nezákonné posouzení.

Pokud tedy žalobce v žalobě uvádí, že se hodlal domáhat náhrady škody, která mu na základě dohody o spolupráci mezi ČEZ, J&T a EnBW vznikla, nejedná se o důvod, který žalovanému během správního řízení sdělil, a ve vztahu k zákonnosti postupu žalovaného při posuzování žalobcovy žádosti jej tedy nelze zohledňovat.

Žalobce shledává právní zájem k nahlédnutí do spisu předně v tom, že hodlá podat podnět k Evropské komisi, neboť podle jeho názoru je to právě Evropská komise, která má pravomoc s ohledem na dosažení limitů podle nařízení č. 139/2004, o kontrole koncentrací, o daném spojení rozhodnout. Zdejší soud se se žalobcem však v této otázce neztotožňuje a naopak souhlasí se žalovaným, že k podání tohoto podnětu žalobce nepotřebuje znát obsah správního spisu. Žalobce totiž před podáním podnětu není povinen shromáždit všechny relevantní důkazy. Evropská komise má dostatečné pravomoci k tomu, aby si v případě řešení podnětu od žalobce obstarala nezbytné

informace, neboť disponuje příslušnými vyšetřovacími pravomocemi ke zjištění stavu věci. Ostatně žalobce během správního řízení neuvedl a ani v žalobě neuvádí, jaké informace ve vztahu k podání podnětu k Evropské komisi potřebuje ze spisu získat, resp. jaké informace mu k účinnému podání podnětu chybí. Za tohoto stavu soud uzavírá, že tato skutečnost není postačující pro to, aby bylo žalobci umožněno nahlédnutí do správního spisu.

Jestliže ale žalobce jako další důvod k nahlédnutí do spisu uváděl, že v případě spojení soutěžitelů dojde k oslabení jeho postavení na trhu s hnědým uhlím, a to v takovém rozsahu, že bude ohrožena jeho další existence na tomto trhu, a dojde též k narušení soutěžního prostředí, nelze souhlasit se žalovaným, že se jedná o „běžný podnikatelský zájem“ žalobce, který ho k nahlédnutí do spisu neopravňuje.

Jak ostatně uvedl Nejvyšší správní soud ve shora uvedeném rozsudku ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 Afs 29/2012-53, právě uvedené tvrzení zcela totožného obsahu (tj. podrobně popsána obava žalobce z narušení soutěžního prostředí a z ohrožení jeho postavení na relevantním trhu hnědého energetického uhlí) představuje konkrétní skutečnosti prokazující jiný vážný důvod pro nahlédnutí do předmětného správního spisu dle § 38 odst. 2 správního řádu. Tyto důvody také žalobce dostatečně prokázal. Podle Nejvyššího správního soudu přitom nelze opomenout fakt, že žalobce, ač nebyl účastníkem řízení, byl aktivní i v průběhu správního řízení vedeného žalovaným ve věci předmětného povolení spojení soutěžitelů, uváděl konkrétní námitky proti spojení a nakonec konkrétně tvrdil a prokázal, proč by mu mělo být umožněno nahlédnout do správního spisu.

Zdejší soud má tak za to, že ze skutečností, které žalobce ve svých podáních uvedl, plyne dostatečná intenzita důvodu pro to, aby žalobce do správního spisu nahlédnout mohl. Pokud totiž žalobce uvádí, že cca 55 % své produkce dodává skupině ČEZ a cca 12,5 % Elektrárnám Opatovice, přičemž v důsledku povolení spojení a v důsledku existence smlouvy o spolupráci mezi J&T, ČEZ a EnBW může dojít k ohrožení životaschopnosti žalobce, nelze tuto žalobcovu obavu označit za běžný podnikatelský zájem. Naopak, pokud žalobce tvrdí, že v důsledku povolení spojení hrozí, že ztratí odběratele, kteří od něho odebírají cca 2/3 jeho produkce hnědého uhlí, jedná se o dostatečně vážný důvod pro to, aby žalobci bylo nahlédnutí do spisu umožněno. Skutečnost, že by v důsledku povolení spojení mohlo dojít k takovému úbytku odebírané produkce, je podle soudu dostatečně vážným důvodem pro to, aby se žalobce mohl se skutečnostmi obsaženými ve spisu seznámit (vyjma těch, které jsou z nahlížení vyloučeny). Lze jistě souhlasit se žalovaným, že v obecné rovině by obavu z ohrožení svého postavení v důsledku spojení mohli uvádět i jiní soutěžitelé. Daný případ se ale od jiných soutěžitelů (kteří se ostatně nahlížení do spisu nedomáhali) liší právě intenzitou ohrožení žalobcovu postavení, které má být podle žalobcovu tvrzení oslabeno natolik, že má být ohrožena jeho životaschopnost.

Zdejší soud tedy uzavírá, že právě uvedené skutečnosti (tj. obava žalobce z narušení soutěžního prostředí a z ohrožení jeho postavení na relevantním trhu hnědého energetického uhlí) žalobce dostatečně tvrdil i prokázal a na jejich základě

mu měl být žalovaným správním orgánem umožněn přístup do správního spisu za předpokladu, že tím nebude porušeno právo některého z účastníků předmětného správního řízení, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.

Právo žalobce nahlížet do správního spisu umocňuje i žalobcova aktivita ve správním řízení (tj. zejména to, že podal námitky proti spojení a zjevně hodlal navrhopat provedení důkazů v daném správním řízení).

Samotná skutečnost, že osoba podá na základě oznámení žalovaného o zahájení správního řízení o povolení spojení ve lhůtě stanovené podle § 16 odst. 1 ZOHS námitky proti navrhovanému spojení, není bez dalšího dostatečným důvodem pro nahlédnutí do spisu. ZOHS totiž podání námitek proti navrhovanému spojení nijak neomezuje (vyjma lhůty) a podat námitky proti spojení v otevřené lhůtě může tedy kdokoli. Postačovalo-li by k nahlédnutí do správního spisu pouze samotné podání námitek, pak kdokoli, kdo by podal proti spojení námitky, by mohl požádat o nahlédnutí do spisu a žalovaný by mu musel nahlédnutí povolit. Takový závěr jistě není souladný se smyslem § 38 odst. 2 správního řádu, neboť by nahlížení do správního spisu umožňoval i osobám, které podaly námitky zcela formální, aniž by měly jakýkoli vztah k navrhovanému spojení.

V daném případě však byla situace odlišná, neboť žalobcovy námitky proti povolení spojení byly konkrétní a podložené a žalobce konkrétně tvrdil a prokázal, proč by mu mělo být umožněno nahlédnout do správního spisu (tj. žalobce podrobně popsal obavu z narušení soutěžního prostředí a z ohrožení jeho postavení na relevantním trhu hnědého energetického uhlí).

Soud přitom se žalobcem nesouhlasí v tom, že mu náleželo právo činit stejné úkony jako účastníkovi řízení. Podle § 21a ZOHS účinného od 1. 9. 2009 jsou účastníky řízení o povolení spojení osoby, které jsou povinny podat návrh na povolení spojení. Žalobce tedy nelze za účastníka řízení o povolení spojení soutěžitelů považovat. Ani předchozí právní úprava přitom žalobci účastenství v řízení nepřiznávala. Podle § 21 odst. 1 ZOHS účinného do 31. 8. 2009 byli účastníky řízení navrhovatel a ti, o jejichž právech a povinnostech má být v řízení jednáno a rozhodnuto). V případě řízení o povolení spojení soutěžitelů podle § 12 ZOHS byli účastníky řízení spojující se soutěžitelé, kteří mají povinnost podat společný návrh.

Zdejší soud má přitom za to, že byť žalobce účastníkem daného řízení o spojení nebyl, nic mu nebránilo, aby k žalovanému činil podání, v nichž by uváděl, jaké důkazy považuje za potřebné provést. V souladu s § 52 správního řádu je totiž na žalovaném, aby provedl důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci, a žalovaný tedy může provést i jiné důkazy, než ty, které navrhl účastník řízení. Přestože soud nemůže souhlasit se žalobcem, že mu příslušela stejná práva jako účastníkovi řízení, neboť účastníkem řízení nebyl, je s ohledem na výše uvedené (zejména na skutečnost, že žalobce na předmětném relevantním trhu působil a předmětným povolením spojení mohl být výrazným způsobem dotčen a že v řízení aktivně vystupoval) více než žádoucí, aby se žalovaný s jeho případnými podáními a důkazními návrhy odpovědně

zabýval. Toliko takový postup totiž může garantovat řádné provádění hlavního úkolu žalovaného, jakožto ochránce svobodného soutěžního prostředí.

Podle názoru soudu tedy i právě uvedená aktivní účast žalobce v řízení o povolení spojení (byť žalobce účastníkem tohoto řízení nebyl a s ohledem na jednoznačnou dikci ZOHS ani být nemohl) ve spojení s tvrzeným narušením soutěžního prostředí a oslabením žalobcova postavení na trhu s hnědým uhlím v takovém rozsahu, že bude ohrožena jeho další existence na tomto trhu, umocňuje žalobcovo právo do správního spisu nahlédnout.

Jestliže žalovaný odkazuje na to, že správní spis obsahuje řadu informací, které lze považovat za obchodní tajemství, je třeba poukázat na to, že i kdyby tomu tak bylo, nejedná se o důvod, pro který by bylo možné nahlédnutí do spisu neumožnit. Naopak na takovou situaci pamatuje správní řád ve svém § 38 odst. 6 a podle tohoto ustanovení je třeba k takovým informacím, které jsou obchodním tajemstvím, při umožnění nahlížení do spisu odpovídajícím způsobem přistupovat.

IV. Závěr

Ze shora uvedených důvodů tedy soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí jako nezákonné zrušil podle § 78 odst. 1 s.ř.s. a podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), tj. že žalobce dostatečně tvrdil i prokázal konkrétní skutečnosti, na jejichž základě mu měl být žalovaným správním orgánem umožněn přístup do správního spisu za předpokladu, že tím nebude porušeno právo některého z účastníků předmětného správního řízení, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.

V případě, že žalovaný dospěje k závěru, že nahlížením do některých listin správního spisu by bylo porušeno právo některého z účastníků předmětného správního řízení, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem, vysloví ve svém rozhodnutí, že žalobce právo nahlížet do spisu může realizovat toliko v omezeném rozsahu (srov. shora zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2010, čj. 5 As 75/2009-78). V dalším řízení nechť žalovaný také učiní trvalou součástí správního spisu doplnění žádosti žalobce ze dne 22. 4. 2010.

Otázku zrušení i prvostupňového rozhodnutí ponechává zdejší soud na úvaze předsedy žalovaného.

V. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu přísluší náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 3.000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Dále náklady právního zastoupení spočívající v odměně advokáta za

tři úkony právní služby, které si žalobce vyúčtoval, po 2.100 Kč společně se třemi režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba a replika, tedy 7.200 Kč. To vše podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif).

Vzhledem k tomu, že je zástupce plátcem DPH, byla zmíněná částka navýšena o částku odpovídající DPH podle § 57 odst. 2 s.ř.s. Celkem se tedy jedná o částku 11.712 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. ledna 2014

JUDr. David Raus, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová